

O, riyaziyyatçı, ixtiraçı olmaq istəyirdi, amma...

Natiq Aslan (Ferzəliyev). Bu ad Azərbaycan tamaşalarına həm teatr tamaşalarından, həm televiziya seriallarından və həm də kinofilmərdən yaxşı tanışdır. O, özünün balaca boyu ilə səhnədə, ekranda elə maraqlı obrazlar yaradır ki, onun ətrafında olan uca boylu aktyorlar çox vaxt kölgədə qalırlar.

Küçədə Natiq Aslanı görən tamaşalar ona böyük hörməti yanaşın şəkil çıxırmak isteyirler və buna özlərinin yüksək şorof, faxarət hesab edirlər. Deməli, bu da aktyorun böyüküyü və tamaşacı məhəbbəti qazanmasından irəli gelir. O, hansı toya gedirsa özünün maraqlı çıxışı ilə az bir vaxtda inşanların sevimlisinə çevrilir.

1962-ci ilin fevral ayının 2-də Yevlax şəhərində anadan olan Natiq Aslan oğlu Ferzəliyev heç vaxt aktyor olmaq istəyində olmayıb. Çünkü o, Mirzə Ələkbər Sabir adına 2 nömrəli Yevlax şəhər orta məktəbinde oxuyunda yaxşı riyaziyyatçı olub. Hətta Bakı şəhərində keçirilən riyaziyyat olimpiadalarında iştirak edib və mükafatlar qazanıb. Arzusuz Azərbaycan Dövlət Universitetinin riyaziyyat-mekanika fakültəsinə qəbul olmaq idi. Həmin vaxtlar Azərbaycanda teatr sonatına maraq çox olduğundan, bütün məktəblərdə dram dərnəkləri fealiyyət göstərirdi. Hətta elə siniflər vardi ki, özlərinin dram dərnəkləri mövcud idi. Natiq orta məktəbdə oxuyan vaxtı məktəbin dram dərnəyində oynadığı rollar, məktəb yoldaşlarının və müəllimlərinin çox xoşuna gəldiyinə görə, hətta duruşu, baxışı, gözlerinin ifadesi de gülliş yaratıldıqdan hamı ona "Çarlı Çaplin" deyirdi. Çünkü Natiqin də boyu elə Çaplinin boyu kimi idi. Elə məktəb yoldaşları və bəzi müslümləri də onu məcbur eləyirdilər ki, Natiq Aslan oğlu Ferzəliyev Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun aktyorluq fakültəsinə qəbul olunsun. Yəqin ki, məktəb yoldaşlarının və müəllimlərinin bu təkidi ona teatr sonatına qarşı marağı artırdı. Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun imtahanları başqa ali məktəblərdən tez başlıqlına görə Natiq Aslan oğlu Ferzəliyev sənədlərini ora verdi. İmtahan götürərək müellimlər de onun durusuna, baxışlarına, fikirlərinə aydın ifade eleyən iri gözlerine, danişq tərzinə və esasən de fitri istedadına görə onu ali məktəbə götürürdülər. Beləliklə, Natiq Ferzəliyev 1982-ci ildən Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun tələbəsi oldu. Burada tanınmış xadimlərdən teatr sənətinin incəliklərini öyrəndi. Azərbaycanın məşhur aktyoru, rejissor, teatr tariximizdə öz sözünü demiş dostum, tələbə yoldaşım, Əməkdar incəsənət xadimi, mərhum Hüseynəga Atakişiyev Dövlət Gənclər Teatrını yaradanda çoxluq cavan aktyorlar məhz onunla işləmək isteyirdi. Çünkü Hüseynəga Atakişiyev Şəki Dövlət Dram Teatrına rəhbərlik edədiyi vaxtı və üç il Azərbaycan Milli Akademik Dram Teatrının baş rejissorluğunu zaman rejissurada özünün lazımlı kimi sözünü demişdi. Natiq Aslan da ilə məktəbdən sonra məhz Hüseynəga Atakişiyevdən teatr sənətinin sirlərini öyrənməyə başladı. Yubileyi ərafləndən bənət Natiq Aslanla və digər məsələlərlə ətrafında həmsəhət olundu.

- Natiq bay, necə oldu ki, siz Dövlət Gənclər Teatrına İsləməyə gəldiniz?

- Dövlət Gənclər Teatrının aktyorları ile münasibətim vardi və onlarla daimi temasda idim. Hətta gənclik illərində bir çoxları il-

(Portret cizgiləri)

dost, sirdəş olmuşam. Demək olar ki, kollektivin hamisi ilə münasibətim olub və o vaxtlar Dövlət Gənclər Teatrının yerləşdiyi Teatr Xadimləri İttifaqının Aktyorlar evinə golib, daim tamaşaları izləyirdim. Günlörün bir günü rohmatlık Hüseynəga Atakişiyev kuruluşu verdiyi Novruz bayramı teatrlaşdırılmış tamaşasında uşaqlar üçün tamaşa oynaması mənənən teklif etdi. Məmənuniyyyətə razılıq verdim və moşqlor başladı, tamaşanı oynadıq, təbii ki, mono teatrın aktyoru olmadığımı, dəvət olundugum üçün qonoran verdilər. Həmin dövrədə iso mən mərhamət rejsissor Arif Ağayevin yaratdığı özəl Meydan teatrda çalışdım. Sonra bir müddət Dövlət Gənclər Tamaşalar teatrında işləyib, arıqoradın da işden çıxmışdım. Sonradan anladım ki, o, sınaq müddəti kimi birbaşa mənim tamaşası ilə ünsiyyatimo şərait yaradıb. Görüşün ki, mən Dövlət Gənclər Teatrında İsləməyə qədim, ya yox. Bir neçə ay sonra yenidən Hüseynəga müəllimin yanına galdım. O, Yeni il şənliyində

yenidən mənənən uşaq tamaşasında oynaması teklif etdi. Yenə de razılıq verdim. Seansları hələ bitməmişdi. 1994-cü ilin yanvar ayında 3-də mən kabinetinə dəvət edib qarşımı kağız, qələm qoydu. "Otur, yaz", - dedi, "Nə yazım" dedim, "Bu gündən sen bu teatrın aktyorusun", - dedi. Beləliklə, 2009-cu ilə qədər o teatrdə çalışdım. Çoxlu rol oynadım. 2009-cu ilde Nazır Kabinetinin qərarı ilə Dövlət Gənclər Teatrı Azərbaycan Dövlət Gənclər Tamaşalar Teatrı ilə birləşdi və o zamanından da mən Dövlət Gənclər Tamaşalar Teatrının aktyoruyam.

- Bas Dövlət Gənclər Teatrının yaradıcısı, bədii rəhbəri və direktori Hüseynəga Atakişiyev sizin yaddaşınızda necə qalıb?

- Hüseynəga müəllim mənim yaddaşında işində hədsiz doradətə telebkar, dosta münasibətə sadıq, çox şəmimi, üreyitemiz, pak bir insan və qelbimdə bər ustad kimi yaşır. O, bir məktəb idil və mən xoşbəxtim ki, məhz Hüseynəga Atakişiyev məktəbini keçmişəm.

- Dediniz ki, siz hal-hazırda Azərbaycan Dövlət Gənclər Tamaşalar Teatrında işləyirsiniz. Oradakı işləriniz haqqında nə deyə bilərsiniz?

- 2009-cu ildən Dövlət Gənclər Tamaşalar teatrında çalışıram və repertuarla olan bütün tamaşalar da iştirak edirəm: uşaq, böyük tamaşalarında. Təbii ki, işimiz budur, iştirakın və bəy teatra rəhbərlik edən Nəhida Xanım İsləməzadə, rejissorlardan çox razıyam.

Hal-hazırda teatrımız temirdə olduğundan başqa binalarda, səhnələrdə oynayıraq. Təessüb ki, mənim yubileyim de bədvi dərədü. İnanıram ki, öz teatrımızda olsayıtam tamam başqa cür qeyd olunacaqdı. Rəsîd Behbudov adına Dövlət Mahnı Teatrının binasında teatrımızın repertuarında olan tamaşaların birini oynayacaq və həmin tamaşa da mənim yubileyimə həsr olunacaq. Eyni zamanda, mənim ikinci iş yeri Uşaq və Gənclər Teatrında yubileyim yanvar ayının 29-də qeyd olunub. Çox sağ olunsun teatrın rəhbəri İntiqam Solṭan. Mənim yubileyimi yüksək se-

viyyədə keçirdi. Orada da tamaşa oynadıq. Cox tövəssüf ki, onlarında öz binası yoxdur. İntiqam Solṭan da bir vaxtlar Dövlət Gənclər Teatrında çalışıb və Hüseynəga Atakişiyevdən teatr sənətinin sirlərini müükomməl öyrənib. Hüseyn-

naqə müəllimlərindən öyrəndikləri də yaratdığı Bakı şəhər Mədəniyyət İdarəsinin nəzdində olan Uşaq və Gonclər Teatrında tətbiq edir.

- Ömrünən böyük bir hissəsinə həsr edən, bu sahədə xeyli işlər görən Natiq Aslanla bu günə kimi fəxri ad verilməyib. Bunun gününi kimdədir?

- Əsas gününi özümədə görürem. Atalarımızın yaxşı məsəli var: "Ağlamaya çörək vermirmə". Sonra da fikirləşirəm ki, məni yığlamalıydım? Məgər mənim 40 ildir səhnədə fealiyyət göstəridim. Qismət yönəldə məni bu sahəyə - aktyorluq sonatına. Cox tövəssüflərinəm ki, riyaziyyatçı olmamışam. Mən uşaqlıqda həftə fikirləşirdim ki, ixtiraçı olacam, nəyise ixtira edəcəm, insanların ürəyini, gözlerini, fikirlərini oxuyacaq ki, onlar nə demək isteyir. Məşhur Əbu Turxan deyib ki, "dil təsəkkürün qəlibidir".

Natiq Aslan - 60

lərimiz onları yanında çox bosit və qeyri-peşəkardır.

- Müasir Azərbaycan teatrına və kinosuna sizin baxışınız necədir?

- Bu, çox ciddi sualdır. Burada iki kelime ilə bunu izah edə biləməyəcəm. Yaxşısı budur ki bəsuallı örtüm, cümlə bunu görməye mənim no stajim çatacaq, nə də ki, ömrüm. Yəqin ki, 5 ildən sonra 65 yaşın olanda məni "yaş senzine" görə işdən azad edəcəklər. Amma bir arzum var. Azərbaycan teatrı və kinosu dünyada nə vaxtsa öz sözünü deyə bilən mən bir azərbaycanlı kimi buna çox sevinərəm.

- Cox zaman ədəbiyyat, incəsənət sahəsində çalısanların ailələrində böyük nəzarət olur. Cümlə bu sahələrdək az əmək haqqı ilə ailəni dolandırmaq çox çətindir. Sizdə, ailədə buna müsbət nəcadır?

- Aile quranda həyat yoldaşım bilirdi ki, men hansı sonatdayım. Bilirdi ki, aktyorun maaşı çox aşagıdır və o coğħədən bəzələr vərib, çalışdıq, işledik. O da mənə destek oldu. Şükür bər günümüze. Artıq 30 ildə bir yerdeyik. İki övladımız var. Həyat yoldaşım və övladlarımız hemişə mənə destek olurlar.

- 60 illik həyatınızdan keçmişə baxanda nələr dəha çox heyfişlərinisiz?

- Keçmişə baxanda çox şəylər heyfişlənilərəm. Cümlə çox schvərim olub... Əger digər addım atsaydım başqa cür olardı. Uşaqlıqdan riyaziyyat elmine marağım çox olub. Düşüntürküm ki, riyaziyyatçı olacaq. Qismət yönəldə məni bu sahəyə - aktyorluq sonatına. Cox tövəssüflərinəm ki, riyaziyyatçı olmamışam. Men uşaqlıqda həftə fikirləşirdim ki, ixtiraçı olacam, nəyise ixtira edəcəm, insanların ürəyini, gözlerini, fikirlərini oxuyacaq ki, onlar nə demək isteyir. Məşhur Əbu Turxan deyib ki, "dil təsəkkürün qəlibidir".

- Əger bir də dünyaya gəlşədiniz yenidən bu məqsədli, əzablı teatr sənətini seçərdinizi?

- Bu orijinal və üreyimcə olan sualdır. Mən əger yenidən doğulsaydım... Əger Amerikada doğulsaydım məmənuniyyyətlə yenidən aktyor olardım. Amma səmimi de-

yim ki, bu ölkədə yox. Tamamilə başqa sonatı, yəqin ki, uşaqlıq arzum olan riyaziyyatı seçərdim. Azərbaycanda teatr sənətinin arxasında getməzdim, cümlə aktyorluq sonatını ucuza laşdırıblılar. Bu sonatı qiymət çox itib. Amma başqa ölkələrdə belə deyil. Həmin ölkələrdə aktyorlar çox uca tutulur. Ele burada yənə Əbu Turxanın bir kelemlə yadına düşdü: "Ən gözəl nitq en qisa nitqdir". Men de elə nitqimi bununla tamamlayıram. Demek istədiklərimi, amma deyə bilmədiklərimi qoy oxucular özəri fi-kirleşsinlər...

P. S. Natiq Aslan daha heç nə demədi. Amma bilirdim ki, deyiləsli sözləri çoxdur... Həmin sözləri, üryayında hər gün öz-özünə dənisişir. Onun üryəyi de bədənləri öz içərisində çəkə bilindiyinə görə xəstədir. Hər gün Natiq Aslan böyük əziziyət verir. Karidioqlar da onun üryəyinə dərəndən tapmaqdə çatınlıq çəkirlər.

Axi Natiq Aslanın özü boyda üryə var. O ürkətəcək öz dərdini yox, baş-qalarının da dərdini çəkir... Bu dərdlərə də ürək necə dözsün?!

Ağalar İDRİSOĞLU, Əməkdar incəsənət xadimi

